

„Studia Choreologica” w latach 2010–2018 Analiza zawartości

“Studia Choreologica” in 2010–2018 Analysis of Contents

KAROLINA BILSKA

e-mail: semiotyka@o2.pl

STRESZCZENIE

W artykule zaprezentowano wyniki analizy zawartości rocznika „Studia Choreologica”, który został założony przez prof. dr. hab. Roderyka Langego w roku 1999. Począwszy od roku 2010, czasopismo ukazuje się jako organ Polskiego Forum Choreologicznego, a publikowane tomy stanowią pokłosie dorocznych konferencji.

Analizie poddana została tematyka artykułów, które opublikowano na łamach „Studia Choreologica” w latach 2010–2018. Dokonano także analizy ilościowej artykułów oraz ich autorów.

Tematyka tekstów, które ukazały się w roczniku w wybranym czasie, jest różnorodna i dowodzi wieloaspektowości tańca, natomiast liczba artykułów dotyczących poszczególnych zagadnień odzwierciedla zainteresowania badawcze członkiń i członków Polskiego Forum Choreologicznego.

Słowa kluczowe: „Studia Choreologica”, Polskie Forum Choreologiczne, Roderyk Lange, choreologia, analiza zawartości czasopism

SUMMARY

The article presents the results of *Studia Choreologica* contents analysis. The yearbook was founded by professor Roderyk Lange in 1999. Since the beginning of 2010 the periodical has come out as the organ of Polish Choreological Forum where published volumes are the outcome of annual conferences.

The subject area of the articles published in *Studia Choreologica* between 2010-2018 was analysed. The author also examines the quantitative analysis of articles and their authors.

The subject area of articles which were published in the selected period of time is various and proves the multifaceted of dance, whereas the number of articles referring to these specific issues reflect the interest of Polish Choreological Forum researchers.

Keywords: "Studia Choreologica", Polish Choreological Forum, Roderyk Lange, choreology, the analysis of periodical content

Tańce poważne i niepoważne Próba uchwycenia w świetle filozofii Platona

Solemn and Unsolemn Dances An Attempt to Grasp in the Light of Plato's Philosophy

JULIUSZ GRZYBOWSKI

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań, e-mail: juliuszprotazy@wp.pl

STRESZCZENIE

Spór między tym, co poważne, a tym, co niepoważne, zdaniem autora artykułu, który nie chciałby zbyt zuchwale korzystać z usług kwantyfikatora większego, przecacza się chyba przez wszystkie epoki. Często, a nawet zbyt często, nie tyle staje się przedmiotem namysłu, ile przedmiotem pozbawionej namysłu oceny. Sama ocena może być wynikiem namysłu, co więcej, sama czynność oceniania, jeśli ma być wykonywana rzetelnie, winna być pewnego typu namyślaniem się, w tym wypadku jednak nierzadko występuje pozbawiona tego elementu. Jak w każdej sytuacji, a szczególnie w każdej sytuacji, w której mamy kłopoty i właściwie nie wiemy, dlaczego mamy kłopoty, zawsze możemy zuchwale poprosić o pomoc Greków. Zuchwale, gdyż musimy założyć, że Grecy wciąż będą chcieli odpowiadać na nasze, bądź co bądź przecież coraz gorzej zadawane, zapytania. Grekiem, któremu autor zadaje pytania w artykule o to, co poważne, i o to, co niepoważne, a także o to, co wesołe, i o to, co niewesołe, jest Platon. Podział, w którym Platon bodajże najściślej zaznajamia nas podczas klasyfikacji tańców obecnych w ustroju państwa zarysowanym w ostatnim swym dziele, w *Prawach*, okazuje się trafiać w miejsce dla państwa newralgiczne. Zdaniem autora artykułu, trafiamy bowiem na pewien specyficzny rodzaj, który trochę jest, a trochę nie jest, a który – mimo swojego mieszanego charakteru – jest dla państwa niezbędny.

Słowa kluczowe: Platon, powaga, komedia, państwo, chór

SUMMARY

The controversy between what is described as solemn and unsolemn in author's opinion – who would not to wish to use the universal quantifier too bravely – probably rolls through all époques. Very often or even too often it becomes not as much the

subject of thought, but the subject of estimation deprived of thought. The estimation as such can be the result of thought and what is more – estimating, if done thoroughly, should be a kind of thinking. Unfortunately in this case it is deprived of this element. As in every situation, especially in a situation which is problematic and we do not know why, we may always boldly turn to the Greeks for help. Boldly, because we must assume that the Greeks will wish to answer our questions, after all asked in a worse and worse way. The Greek asked in the article about what is solemn and unsolemn, what is merry and unmerry – is Plato. The division that Plato familiarize us with while classifying dances present in the system of state described in his last work *Laws*, seem to point out crucial places for the state. In author's opinion we come across a certain specific type which slightly exist and slightly does not and which, apart from its blended character, is essential for a state.

Keywords: Plato, solemnity, comedy, state, chorus

Uwaga a doświadczenie estetyczne improwizatora Warsztat Andrew Morrisha

Attention and the Aesthetic Experience of an Improviser Workshop by Andrew Morrish

TOMASZ CIESIELSKI

Uniwersytet Łódzki, e-mail: tomasz.ciesielski@uni.lodz.pl

STRESZCZENIE

Według australijskiego pedagoga i performera Andrew Morrisha: „Improvisation is all about paying attention” (pol. improwizacja to przede wszystkim zwracanie uwagi, tłum. T. Ciesielski). Sformułowanie to, a także struktura prowadzonych przez niego warsztatów stają się przesłanką do ich analizy poprzez zagadnienie uwagi, które jest kluczowe w kontekście tanecznej improwizacji scenicznej. Kwerenda współczesnych dyskursów naukowych podejmujących uwagę jako termin obejmujący szereg systemów poznawczych, które biorą udział w selekcji i priorytetyzacji przetwarzania informacji, w tym pamięci i percepcji, pozwala na wskazanie nauk kognitywnych oraz fenomenologii jako posiadających największą wartość wyjaśniającą w tym obszarze badań. Ich aplikacja zostaje w artykule poprowadzona w oparciu o sformułowany przez Morrisha sposób strukturyzowania doświadczenia improwizatora, wyróżniający trzy współwystępujące etapy: umysłu początku, umysłu środka i umysłu końca. Wykorzystany materiał badawczy obejmuje przedstawioną przez Australijczyka charakterystykę każdego z tych etapów, jak również bezpośrednio doświadczenie udziału w jego warsztatach autora tekstu. Na tej podstawie zaprezentowane zostają hipotezy odnoszące się do poznawczych wymagań improwizacji scenicznej w kontekście estetycznym oraz możliwych dalszych kierunków badań.

Słowa kluczowe: improwizacja, uwaga, warsztat, praktyka-jako-badanie, świadomość, fenomenologia

SUMMARY

According to the Australian pedagogue and performer Andrew Morrish – “Improvisation is all about paying attention”. This statement and the structure of his workshop become a premise to their analysis through the attention issue which is a key

in the context of dance stage improvisation. The query of modern scientific discourse undertaking the attention as a term including a range of cognitive system involved in selection and prioritisation of information processing within memory and perception allows to indicate at cognitive sciences and phenomenology as the most valuable in this research area. Their application is based on the way of structuring the improviser's experience formulated by A. Morrish. It distinguishes three concurrent stages: a beginning mind, a middle mind and an end mind. The used material includes the characteristic of each of the stage presented by the Australian researcher as well as a direct experience of author's participation in the workshop. On this basis the author of the article presents hypothesis referring to the cognitive requirements of stage improvisation in aesthetic context and possible further directions of research.

Keywords: improvisation, attention, workshop, practice-as-research, consciousness, phenomenology

Retoryka spektaklu tanecznego Propozycja metodologiczna

The Rhetoric of a Dance Performance Methodological Proposal

PAWEŁ SKALSKI

Uniwersytet Łódzki, e-mail: skalskipawel@gmail.com

STRESZCZENIE

Artykuł jest próbą odpowiedzi na pytanie o możliwość wykorzystania teorii retoryki do analizy procesu tworzenia spektaklu tanecznego. Podstawą są kluczowe pojęcia i główne działy retoryki, opisane w dziele *Kształcenie mówcy* przez M. F. Kwintyliana. Artykuł opisuje transpozycję sformułowanych tam klasycznych zasad na dziedzinę teatru tańca. Jako że proces komponowania mowy retorycznej i dzieła tanecznego wykazują bardzo wiele cech wspólnych, autor postuluje zasadność zastosowania właściwych retoryce narzędzi do analizowania materii tanecznej. Przyjęta jako przedmiot metoda tworzenia spektaklu opiera się na konkretnej praktyce scenicznej znanych polskich choreografów. Tekst jest w zamierzeniu autora wstępem do opracowania spójnej metodologii opisu i badania dzieł teatru tańca w oparciu o system teoretyczny i pojęciowy wypracowany właśnie przez retorykę.

Słowa kluczowe: retoryka, choreografia, teatr tańca, metafora, ironia, Kwintylian

SUMMARY

The article is an attempt to answer the question considering possibility of using a rhetoric theory to analyse the process of creating a dance performance. The key terms and the main rhetoric sections described in *Institutes of Oratory* by M. F. Quintilian form the basis. The article describes the transposition of formulated classic rules onto dance theatre discipline. Since the process of composing rhetoric speech and dance work indicates many common features, the author postulates the validity of usage of the specific tools in rhetoric to analyse a dance matter. Accepted as a subject the method of creating a performance is based on a specific stage practice of famous Polish choreographers. In author's intention, the article is an introduction to

formulate coherent methodology of description and exploration dance theatre works on the basis of theoretical and notion system developed by rhetoric.

Keywords: rhetoric, choreography, dance theatre, metaphor, irony, Quintilian

Metaforyczność instrukcji choreografa

Metaphoricalness of Choreographer's Instructions

PAULINA ZARĘBSKA

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, e-mail: paulinazarebska@gmail.com

STRESZCZENIE

Celem niniejszego artykułu jest analiza metaforycznych instrukcji wydawanych przez choreografów, które są istotnym narzędziem tworzenia tańca. Opierając się na głównych paradygmatach kognitywistyki, podjęta zostaje próba nowego ujęcia teorii integracji pojęciowej Fauconniera i Turnera (1998), funkcjonującej w językoznawstwie kognitywnym. Zaproponowany koncept, nazwany „amalgamatem ruchowym”, ma na celu przybliżyć strukturę rozumienia metaforycznych instrukcji oraz wdrażania ich w ruch ciała tancerza. Niniejszy tekst dokonuje omówienia najważniejszych koncepcji będących tłem pojęciowym dla kluczowego tematu, takich jak: kreowanie tańca rozumiane w świetle teorii poznania ucieleśnionego, teoria inteligencji wielorakich Gardnera (1999), model procesu choreograficznego Butterworth (2009), teoria metafor konceptualnych Lakoffa i Johnsona (1980) oraz teoria integracji pojęciowej Fauconniera i Turnera (1998).

Słowa kluczowe: metafora kognitywna, teoria konceptualnej integracji, amalgamat ruchowy, kreatywność ucieleśniona, taniec

SUMMARY

The aim of the article is the analysis of metaphoric instructions given by choreographers which are a significant tool in dance creation. Basing on the main cognitive science paradigm, the author attempts to define in a fresh way the theory of conceptual integration by Giles Fauconnier and Mark Turner (1998) used in cognitive linguistics. The proposed concept called „motoric blend” aims to provide structure of metaphoric instruction comprehension and implement them in movement of a dancer's body. The article describes the most important concepts such as dance creation in view of the theory of embodied cognition, the theory of multiple intelligence by

Howard Gardner (1999), the model of choreographic process by Jo Butterworth (2009), the theory of conceptual metaphor by George Lakoff and Mark Johnson (1980) and the theory of conceptual integration by Giles Fauconnier and Mark Turner (1998).

Keywords: cognitive metaphor, theory of conceptual integration, motoric blend, embodied creativity, dance

Tańce obce w XVII-wiecznych rękopisach muzycznych z terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Foreign Dances in the 17th Century Music Manuscripts in the Polish-Lithuanian Commonwealth

SONIA RZEPKA

Biblioteka Narodowa, e-mail: s.rzepka@bn.org.pl

STRESZCZENIE

Liczba opracowań muzykologicznych dotyczących tańców obcych w źródłach muzycznych z terenów dawnej Rzeczypospolitej jest stosunkowo skromna, choć repertuar ten nie był zjawiskiem peryferyjnym w ówczesnej kulturze muzycznej. Wniosek ten potwierdza przegląd kilku najbardziej znanych XVII-wiecznych rękopisów muzycznych powstałych najpewniej na tych terenach. Badania nad tańcami obcymi wymagają określenia ich dokładnej proveniencji, jednak utrudnieniem okazują się: wybiórczość zachowanych źródeł, wzajemne przenikanie się wpływów różnych kultur, transmisja repertuaru oraz ówczesna terminologia i nazewnictwo, obecnie często niejasne lub zupełnie niezrozumiałe.

Słowa kluczowe: tańce obce, tablatura, rękopisy muzyczne, muzyka instrumentalna, XVII wiek

SUMMARY

The number of musicological studies referring to foreign dances in musical sources from the former Republic of Poland is relatively modest although the repertoire was not a peripheral phenomenon in music culture of the time. It is proved by the review of a few the most known 17th century music manuscripts which were probably written in this area. The foreign dances research requires to state a very specific provenience but still there are some impediments such as selectivity of retained sources, mutual penetration of different cultural influences, repertoire transmission or terminology of the time and nomenclature which are now vague or completely incomprehensible.

Keywords: foreign dances, tablature, music manuscripts, instrumental music, 17th century

Szkolna edukacja w zakresie tańca na ziemiach polskich w XVIII i na początku XIX wieku

School Education in Dance in 18th and the Beginning of 19th Century in Polish Territory

TOMASZ NOWAK

Uniwersytet Warszawski, e-mail: t.m.nowak@uw.edu.pl

STRESZCZENIE

Artykuł jest próbą systematycznego ujęcia zagadnienia edukacji tanecznej w szkolnictwie na ziemiach polskich w XVIII wieku i na początku XIX wieku. Omawia zagadnienie obecności tańca w działalności i programach nauczania konwiktów szlacheckich, korpusach kadetów, pensji prywatnych, w końcu – państwowych szkół gimnazjalnych i licealnych. Podjęte zostały również zagadnienia: efektów kształcenia, nauczycieli tańca oraz nauczanych gatunków.

Słowa kluczowe: edukacja taneczna, szkolnictwo oświeceniowe, XVIII wiek, szkoły konwiktowe, kolegia szlacheckie, korpusy kadetów, pensje prywatne

SUMMARY

The article is an attempt at systematic inclusion of dance education issue in Polish territory in 18th and the beginning of 19th century. The article describes the presence of dance in work and curricula in nobles boarding schools, cadets schools, female private school (dame schools) and finally – in state lower secondary and secondary schools. The author also refers to issues such as educational results, dance teachers and dances taught.

Keywords: dance education, schooling in the Enlightenment period, 18th century, nobles boarding schools, colleges for nobility, cadet schools, female private schools

Teresa Kujawa – artystka „prawie” zapomniana

Teresa Kujawa – the Artist „Almost” Forgotten

ALICJA IWAŃSKA

e-mail: alicjaiwanska@op.pl

STRESZCZENIE

Artykuł jest próbą opisu działalności artystycznej i pedagogicznej, w tym twórczości choreograficznej, Teresy Kujawy. Ta wszechstronna artystka – tancerka, choreografka, pedagog to jedna z najważniejszych postaci polskiego baletu. Autorytet i niewyczerpane źródło wiedzy o powojennej historii polskiego baletu. Jako tancerka pracowała w Operze Dolnośląskiej we Wrocławiu, Operze Poznańskiej, a także współpracowała z Theatre d'Art du Ballet w Paryżu, z którym to podróżowała po całej Europie oraz krajach Bliskiego Wschodu. W swojej karierze tanecznej kreowała solistyczne partie, głównie charakterystyczne. Była kierownikiem baletu w Operze Wrocławskiej oraz Teatrze Wielkim w Łodzi, choreografem w Teatrze Wielkim w Warszawie, Teatrze Wielkim w Poznaniu, Operze we Wrocławiu, Operze na Zamku w Szczecinie oraz w Polskim Teatrze Tańca Conrada Drzewieckiego. Jej twórczość choreograficzną podziwiała publiczność w całej Polsce. Reżyserowała także opery i operetki, współpracowała jako choreograf, aktorka i tancerka z polską telewizją, jak również z wytwórniami oraz reżyserami filmowymi. Była pedagogiem w szkołach baletowych w Poznaniu, Warszawie oraz w moskiewskiej Akademii Tańca, wykładającym techniki tańca hiszpańskiego oraz polskich tańców narodowych. Wielokrotnie odznaczona.

Słowa kluczowe: Teresa Kujawa, polski balet XX wieku, polski taniec modern w XX wieku, choreografia, taniec hiszpański w spektaklach baletowych

SUMMARY

The article is an attempt to describe artistic, pedagogical and chorographical activity taken by Teresa Kujawa. This comprehensive artist – a dancer, choreographer,

pedagogue is one of the most important figure in Polish ballet. The authority and inexhaustible source of knowledge about after war history of Polish ballet. As a dancer she worked in Wrocław Opera and in Poznań Opera. She also cooperated with the Theatre d'Art du Ballet in Paris touring around Europe and Middle East countries. In her career she created soloist parts mainly characteristic. She was also the artistic director in Wrocław Opera and in Teatr Wielki in Łódź, a choreographer in Teatr Wielki in Warsaw, Teatr Wielki in Poznań, Wrocław Opera, Castle Opera in Szczecin and in Conrad Drzewiecki Polish Dance Theatre.

Her choreographical artistry was admired in whole Poland. She directed operas and operettas, cooperated with Polish Television, film studios and film directors as a choreographer, actress and dancer. She was also a pedagogue in ballet schools in Poznań, Warsaw and in Dance Academy in Moscow tutoring Spain dance technique and Polish national dances. She was awarded many times.

Keywords: Teresa Kujawa, Polish ballet in 20th century, Polish, modern dance in 20th century, choreography, Spanish dance in ballet performances

Druga strona

Practice as Research na podstawie prac Poli Nireńskiej z lat 1949–1992

The Other Side

Practice as Research on the Basis of Pola Nirenska's Works from 1949–1992

IWONA WOJNICKA

Warszawskie Muzeum Tańca. Stowarzyszenie Format Zero, e-mail: iwonawo@gmail.com

STRESZCZENIE

Praktyka (*practice*) i badania (*research*) w choreografii plenerowej *Druga strona* zaprezentowane zostały w artykule jako metody tworzenia choreografii w oparciu o wiedzę. Na część badawczą złożyła się analiza wywiadów i biografii tanecznej Poli Nireńskiej, którą zestawiono z recenzjami krytyków amerykańskich oraz analizą ruchu fragmentów rejestracji spektaklu *Tetralogia Holocaustu*. Część praktyczną natomiast poświęcono odpowiedzi choreograficznej na historyczne techniki tańca pionierów tańca modern, realizowanej metodą teatru narracji wizualnej Romana Woźniaka. Projekt *Practice as Research* powstał dzięki Stypendium Twórczemu Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy oraz projektom choreograficznym – Szkoła Tańca Modern im. Poli Nireńskiej i Warszawskie Muzeum Tańca.

Słowa kluczowe: Pola Nireńska, *Practice as Research*, choreologia, choreografia, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

SUMMARY

Practice and *research* in open-air choreography *The Other Side* are presented in the article as methods of creating a choreography on the basis of knowledge. The research part consists of the analysis of reviews and Pola Niereńska's dance biography which is contrasted with American critics' reviews and the analysis of movement in fragments of the performance *Holocaust Tetralogy*. The practice part is devoted to a choreological answer to historical dance technique of modern dance pioneers which is realised by visual narration theatre of Roman Woźniak. The project *Practice as Research* was produced thanks to Art Scholarship of President of Warsaw

and choreographic projects such as Modern Dance School of Pola Nireńska and Warsaw Dance Museum.

Keywords: Pola Nireńska, Practice as Research, choreology, choreography, Museum of the History of Polish Jews

Socmodernizm i historia polskiego tańca. Rekonesans

Socmodernism and Polish Dance History. Reconnaissance

GRZEGORZ KONDRASIUK

UMCS w Lublinie, e-mail: grzegorzkondrasiuk@gmail.com

STRESZCZENIE

Polski taniec po II wojnie światowej rozwijał się, przejawiając zarówno tendencje związane z zerwaniem, jak i kontynuacją. Narrację o przerwaniu w 1939 roku rozwoju tańca modernistycznego należy dopełnić opowieścią o jego jawnych i ukrytych translacjach. Po wojnie taniec był przedmiotem socrealistycznej, a potem socjalistycznej polityki kulturalnej, ale także – oddolnym działaniem społecznym, miejscem schronienia artystów z przedwojennymi biografiami. Tworzone po wojnie widowiska taneczne, spektakle w teatrach dramatycznych i muzycznych operowały ukrytymi i jawnymi, nostalgicznymi albo krytycznymi nawiązaniami do międzywojennych, modernistycznych form tanecznych. Taniec w latach 40. i 50. w realny sposób pełnił rolę centralnego medium kultury popularnej.

Słowa kluczowe: historia tańca, modernizm, modernizacja, polityka kulturalna, PRL, socrealizm, taniec międzywojenny, widowiska masowe

SUMMARY

Polish dance after the War World II developed showing the tendencies to break off as well as to continue. The story about the development of modernist dance – stopped in 1939, should be completed with the story about its explicit and implicit associations. After the War World II dance became an issue in socialist-realist and then in socialistic cultural policy but also it represented grassroots activities, a place to hide for artists with pre-war biographies. Dance performances, drama and music theatre plays created after the war used both opened and concealed, nostalgic or critical references to interwar, modernistic dance forms. In 40s and 50s dance acted as a realistic central medium of popular culture.

Keywords: dance history, modernism, modernisation, cultural policy, PRL (People's Republic of Poland), socialist realism, interwar dance, mass events

Zastosowanie koncepcji Rudolfa Labana oraz Irmgard Bartenieff w metodach pracy z ciałem w ujęciu Peggy Hackney

The Use of Laban Concepts in Body Work Method According to Peggy Hackney in Laban/Bartenieff approach

ANNA OPŁOCKA

e-mail: annaoplocka@op.pl

STRESZCZENIE

Artykuł zawiera charakterystykę pojęć zdefiniowanych przez Rudolfa Labana, na których oparty jest Laban/Bartenieff Movement System, doświadczanych poprzez eksplorację wzorców ruchowych połączeń w ciele człowieka (Patterns of Total Body Connectivity).

Nowatorskie koncepcje Rudolfa Labana stały się fundamentalne w metodach pracy z ciałem, a jego uczniowie oraz współpracownicy kontynuowali działalność na bazie jego teorii.

Peggy Hackney od lat 60. pracuje według labanowskich koncepcji, przez piętnaście lat współpracowała z Irmgard Bartenieff, uczennicą Rudolfa Labana, której praca była kluczowa dla dalszego rozwoju idei Labana. Pionierska publikacja Hackney *Making Connections: Total Body Integration Through Bartenieff Fundamentals* jest zbiorem praktycznych i teoretycznych informacji dotyczących wzorców ruchowych człowieka oraz wzajemnej relacji pojęć sformułowanych przez Labana: ciało, effort, kształt, przestrzeń, co stanowi podstawę do efektywnego oraz ekspresyjnego ruchu.

Słowa kluczowe: Laban/Bartenieff, Bartenieff Fundamentals, Total Body Connectivity, Laban Movement Analysis

SUMMARY

The article includes characteristics of ideas defined by Rudolf Laban and which Laban/Bartenieff Movement System is based on, experienced by exploration of movement connection patterns in human body (Patterns of Total Body Connectivity). Rudolf Laban's innovative concepts became fundamental in body work method and his students and associates continued work based on his theory.

Since 60's of the 20th century Peggy Hackney has worked according to Laban concepts, for fifteen years she cooperated with Irmgard Bartenieff – Rudolf Laban's student. Her work was crucial for further development of Laban idea. A pioneer publication *Making Connections: Total Body Integration Through Bartenieff Fundamentals* is a collection of practical and theoretical information referring to movement connection patterns of a human being and the relationship between ideas formulated by R. Laban: body, effort, shape, space – which constitute the basis for effective and expressive movement.

Keywords: Laban/Bartenieff, Bartenieff Fundamentals, Total Body Connectivity, Laban Movement Analysis

Frey Faust i jego Axis Syllabus®

Frey Faust and his Axis Syllabus®

PAULINA WYCICHOWSKA

Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego, Poznań
e-mail: paulina.wycichowska@gmail.com

STRESZCZENIE

Axis Syllabus®, opracowany przez amerykańskiego choreografa i nauczyciela tańca Freya Fausta, to system analizy ruchu ludzkiego, który wśród współczesnych teorii ruchu zasługuje na szczególną uwagę. Łączy bowiem podejście biomechaniczne ze spojrzeniem choreologicznym. Jest to również opracowana metoda pracy z ciałem, która wydobywa jego potencjał i uczy poruszania się w sposób bezpieczny dla zdrowia i wydajny energetycznie. Jej adresatami są osoby używające ciała jako głównego instrumentu działania, a więc tancerze, choreografowie, nauczyciele tańca, sportowcy, trenerzy i fizjoterapeuci, ale również i wszystkie osoby dbające o zdrowie i higienę ruchową.

W artykule przedstawiono sylwetkę Freya Fausta oraz wybrane koncepty dotyczące jego myślenia o tańcu i technice ruchu. Następnie zaprezentowane zostały: geneza, misja i główne założenia Axis Syllabus, a także sztuka przekazywania wiedzy i wybrane narzędzia pedagogiczne. W dalszej kolejności podkreślono konieczność poznania praw fizyki i nabycia umiejętności ich świadomego wykorzystania, a także wagę budowanego fundamentu: podstawowych wzorców ruchowych, jak chociażby sztuka chodzenia. W części końcowej artykułu zaprezentowano Axis Syllabus International Research Community – międzynarodową platformę badawczą zrzeszającą ekspertów z wielu dziedzin związanych ze studium ruchu i edukacją człowieka, którzy kontaktują się i wymieniają opinie, testując rozwiązania problemów ruchowych oraz demaskując mity.

Słowa kluczowe: Axis Syllabus, Frey Faust, taniec, ruch, analiza ruchu, biomechanika

SUMMARY

Axis Syllabus developed by American choreographer and dance teacher Frey Faust is a system of human movement analysis which is outstanding contemporary movement theory. It connects biomechanical attitude with a choreographical point of view. It is also a complete method of work with a body. It develops body potential and teaches to move in a safe way and energetically efficient. It is directed to people using their bodies as a main tool of activity: dancers, choreographers, dance teachers, sports people, coaches, physiotherapists, but also to all those who take care of their health and motion hygiene.

The article presents Frey Faust and selected aspects concerning his way of thinking on dance and movement technique. The author presents also: genesis, mission and the main assumption of Axis Syllabus, the art of distributing the knowledge and chosen pedagogical tools. In the further part elements such as the necessity of knowing physics, gaining the ability of using them in a conscious way and also the importance of the fundament: the basic movement patterns like the ability to walk are highlighted. The last part presents the Axis Syllabus International Research Community – international research platform associating the experts of various fields connected with the study of motion and education, who exchange their opinions, test different solutions of motion issues and expose the myths.

Keywords: Axis Syllabus, Frey Faust, dance, motion, movement analysis, biomechanics

Tańczące reklamy Wizerunek sztuki baletowej w reklamach

The Dancing Adverts The Image of Ballet Art in Adverts

AGNIESZKA NAREWSKA-SIEJDA

Uniwersytet Jagielloński, Kraków
e-mail: agnieszka.narewska@doctoral.uj.edu.pl

STRESZCZENIE

Autorka analizuje wizerunek sztuki baletowej w reklamach. Za materiał badawczy posłużyły przede wszystkim reklamy telewizyjne, ponieważ realizowane są one zarówno przy pomocy dźwięku, obrazu, jak również słowa. Dzięki temu mają możliwość wykorzystania wielu aspektów sztuki baletowej (m.in. muzyki, choreografii, scenografii, libretta). Uzupełnienie powyższych przykładów stanowią w kilku wypadkach również reklamy prasowe. Zgromadzony materiał badawczy obejmuje swym zakresem wybrane reklamy z XX oraz XXI wieku. Artykuł podzielony został na dwie części. Pierwsza z nich przedstawia tancerzy baletowych (m.in. Michaiła Barysznikowa, Siergieja Połunina, Alessandrę Ferri), których nazwiska i wizerunki posłużyły do promocji różnorodnych produktów oraz usług (odzieży, kosmetyków, samochodów itp.). W drugiej części ukazano możliwie szerokie spektrum artykułów (m.in. różnorodnych produktów spożywczych, perfum, samochodów, sprzętów elektronicznych), do promocji których wykorzystano rozmaite aspekty sztuki baletowej (m.in. stereotypy kulturowe, kostium baletowy, estetykę tańca klasycznego itp.). Ze względu na fakt, iż jest to niezwykle barwny i rozległy temat, artykuł ten z pewnością go nie wyczerpuje, lecz stanowić może punkt wyjścia do kolejnych, poszerzonych badań.

Słowa kluczowe: balet, taniec, reklama, marketing

SUMMARY

The author analyses the image of ballet art presented in adverts. The research material consists mainly of TV adverts because of using sound, image and words. Thanks to this, they use numerous aspects of ballet art (among others: music, choreography,

libretto). Also, a few press ads fulfil the subject. The collected research material covers chosen adverts from 20th and 21st century. The article is divided into two parts. The first presents ballet dancers (e.g. Mikhail Baryshnikov, Sergei Polunin, Alessandra Ferri) whose names and images were used in promotion of different goods and services (cloths, cosmetics, cars, etc.). The second part of the article collects a broad scope of items (miscellaneous food products, perfumes, cars, electronic devices) in which various aspects of ballet art were used – cultural stereotypes, ballet costumes, the aesthetic of classic dance, etc.). Due to the fact that it is a very broad and colourful topic, the article surely does not fulfil it deeply – but it can stand for a starting point for further analysis and research.

Keywords: ballet, dance, advertisement, marketing

Reanimacja, rekonstrukcja i rewitalizacja tradycji tanecznych jako metody etnopedagogiczne Przypadek zespołu „Pogranicze” z Szypliszki

Reanimation, Reconstruction and Revitalisation of Dance Traditions as a Ethnopedagogical Method The Case of “Pogranicze” Dance Company from Szypliszki

DARIUSZ KUBINOWSKI

Uniwersytet Szczeciński
e-mail: dkubi@wp.pl

STRESZCZENIE

Autor przedstawia rezultaty projektu podłużnych badań w działaniu o charakterze interdyscyplinarnym – etnochoreologiczno-etnopedagogicznym. Podkreśla przy tym wartość poznawczą i znaczenie praktyczne synergii obu perspektyw subdyscyplinarnych w procesie kinestetycznego rozumienia, etnograficznej dokumentacji i międzypokoleniowej transmisji lokalnych tradycji tanecznych we współczesnej kulturze i edukacji. Przedstawia rys historyczny działalności zespołu „Pogranicze” z Szypliszki (pogranicze polsko-litewskie), opisuje założenia realizowanego projektu badawczego, szczegółowo prezentuje udokumentowane przez siebie tradycyjne formy tańca z lokalnego repertuaru, zwraca uwagę na istotę i praktyczne problemy reanimacji, rekonstrukcji i rewitalizacji tradycji tanecznych jako swoistych metod etnopedagogicznych. Całość opracowania uzasadnia potrzebę rozwijania współpracy etnochoreologów i etnopedagogów w konstruowaniu wiedzy na temat tradycji tanecznych i ich badania oraz praktycznych metod ich międzypokoleniowego przekazywania we współczesnych warunkach kulturowych.

Słowa kluczowe: tradycje taneczne, pogranicze polsko-litewskie, etnopedagogia taneczna, etnochoreologia, reanimacja, rekonstrukcja, rewitalizacja tradycji tanecznych

SUMMARY

The author presents the results of longitudinal studies in interdisciplinary action – ethnochoreological-ethnopedagogical. The author underlines the cognitive value and the meaning of practical synergy of both subdisciplinary perspective in a process of kinaesthetic understanding ethnographic documentation and intergenerational transmission of local dance traditions in modern culture and education. The author also presents the historical background of “Pogranicze” work (Poland-Lithuania

border region), describes the project assumptions, in details presents documented by himself – traditional forms of dance from the local repertoire, pays attention to the essence and practical problems of reanimation, reconstruction and revitalisation of dance traditions as specific ethnopedagogical methods. The entire elaboration justifies the need to develop cooperation between ethnochoreologists and ethnopedagogists in building knowledge on dance traditions and studies on them as well as practical methods helping in intergenerational transmission in modern cultural conditions.

Keywords: dance tradition, Poland-Lithuania border region, ethnopedagogy of dance, ethnochoreology, reanimation, reconstruction, revitalisation of dance tradition

Rytmy mazurkowe w nigunach chasydzkich

The Mazurka Rhythms in Hasidic Nigunim

AGNIESZKA JEŹ

Uniwersytet Warszawski
e-mail: agnieszka.jez@wp.pl

STRESZCZENIE

W artykule poruszony został problem wpływów i zapożyczeń z polskiej muzyki tanecznej w repertuarze chasydów na ziemiach polskich. Autorka przedstawia w zarysie terminologię żydowskiej muzyki chasydzkiej, filozofię, która ją wygenerowała, wielką różnorodność postaci i związaną z nią funkcję. Na tym tle ukazuje możliwe drogi przemiany repertuaru pod wpływem zapożyczeń z kultur lokalnych na terenie Polski, ze szczególnym uwzględnieniem niezwykle etosu tej muzyki. Z perspektywy emicznej transformacja materiału muzycznego doprowadza w rezultacie do całkowitej zmiany jego tożsamości, pozwalając przenosić do sfery *sacrum* elementy całkiem obce kulturze żydowskiej. Owa przemiana jest częścią chasydzkiej filozofii, zakorzenionej w żydowskim mistycyzmie. Autorka przywołuje tu fragmenty z literatury pięknej jednego z klasyków prozy w języku jidysz – Icchoka Lejbusza Pereca, który na początku XX stulecia w poetycki nieco sposób przybliżył swoim czytelnikom zagadnienie *gilgul neszamot* (wędrówki dusz).

Rytmy mazurkowe, będące niejako wizytówką polskiej muzyki ludowej (i narodowej), wpłynęły również na muzykę żydowską, w tym komponujących niguny chasydów. Tańce mazurkowe nie zostały jednak zaadaptowane do chasydzkich tańców ze względu na całkowicie odmienną tradycję taneczną. Przetwały w repertuarze swobodniejszych pieśni o charakterze zastolno-medytacyjnym, w funkcji modlitewnej. Ze względu na całkowitą zmianę roli i tożsamości melodie te uległy stopniowym przeobrażeniom, nie zawsze pozwalając odkryć swoją genezę. Autorka wskazuje na elementy szybciej lub wolniej podlegające zmianom, umożliwiające odsłonięcie ukrytych za nimi pierwowzorów. Poszukiwanie śladów dawnych wzorów rytmicznych stanowić może przyczynek do niezwykle ciekawych badań nad repertuarem na styku kultur.

Słowa kluczowe: chasydyzm, nigun, *gilgul neszamot*, kabała, pieśń bez słów, taniec, rytm mazurkowy, rytm polski, mazurek, oberek

SUMMARY

The article addresses the problem of influences and borrowings from Polish dance music in Hasidim repertoire in Polish territory. The author sketches terminology of Hasidic Jewish music and its functions, philosophy which generated it and a huge diversity of characters. With this background, the author presents the possible ways of repertoire transformation under the influence of borrowing from the local cultures in Polish territory, with the special consideration of extraordinary ethos of this music. From the emic perspective the transformation of music material leads to a total change in its identity helping to transfer from the sacrum sphere some elements absolutely unknown in Jewish culture. This transformations is a part of Hasidic philosophy rooted in Jewish mysticism. The author evokes literature fragments from Isaac Leybush Peretz – the classic of Yiddish prose who at the beginning of 20th century in a slightly poetic way make the term of *gilgul neshamot* (reincarnation of souls) accessible to his readers.

The mazurka rhythms, being the flagship of Polish folk (and national) music, influenced Jewish music as well as Hasidic composers of nigunim. The mazurka dances were not adopted by Hasidic dances because of completely different dance tradition. They survived in a repertoire of more casual songs with meditational nature, in prayer function, sung at the tzaddik's table during feasts. Due to total change of roles and identities these melodies underwent gradual transformations, not always allowing to discover their origins. The author indicates the elements faster or slower undergoing changes, helping to expose hidden prototypes. Searching for the traces of old rhythmical patterns contributes to research over repertoire at the meeting point of different cultures.

Keywords: Hasidim, nigun, gilgul neshamot, cabala, song without lyrics, dance, mazurka rhythm, polish rhythm, the mazurka, the oberek

Flamenco – zdarzenie magiczne czy wiedza? Fantazmat o tańcu tradycyjnym

Flamenco – a Magical Event or Knowledge? Phantasm on a Traditional Dance

KRZYSZTOF HLINIAK

Uniwersytet Jagielloński
e-mail: krzysztofhliniak@gmail.com

STRESZCZENIE

Charakterystycznymi cechami tańca tradycyjnego są jego powiązania ze sposobem i miejscem życia danej grupy, z systemem wartości, sytuacją ekonomiczną, normami kulturowymi oraz wierzeniami. Elementy te tworzą go i są wyznacznikami przetrwania danego tańca, a także przekazywania przez następne pokolenia. Gdy zmiana ulega kontekst wykonywania tańca, sytuacja prawna czy ekonomiczna grupy, taniec zanika lub się zmienia. Także flamenco miało w swojej historii okresy, kiedy wychodząc z kontekstu, w którym było tworzone, traciło autentyczność i dopiero powrót jego twórców do korzeni pozwolił na jego przetrwanie i zmianę znaczeń nadawanych tej sztuce.

Taniec tradycyjny spełnia wiele funkcji. Do najważniejszych należą funkcja magiczna, polegająca na zapewnieniu jednostkom i wspólnocie dostatku, oraz funkcja społeczna, integrująca i ustalająca normy w danej grupie. Równie ważna jest też funkcja rekreacyjna, ludyczna. Flamenco spełniało i spełnia nadal powyższe funkcje, ale też zapewnia wykonującym tę sztukę środki utrzymania. Można by nazwać tę funkcję komercyjną, ale warto zauważyć, że związana jest ona z tą dziedziną sztuki od samych jej początków. Widoczna elastyczność flamenco w dostosowywaniu się do zmieniających się warunków społecznych i zmian cywilizacyjnych przy jednoczesnym pozostawaniu w łączności z własnymi korzeniami ma być może źródło właśnie w tym ścisłym powiązaniu tego gatunku z życiem codziennym. Jest to zjawisko nietypowe dla kultury tradycyjnej, ale jednocześnie świadczące o potencjale tkwiącym w tym stylu. Prawdopodobnie to ono pozwoliło przetrwać tej kulturze w dyskryminującym otoczeniu przez ponad trzysta lat.

Słowa kluczowe: flamenco, *flamenco nuevo*, Andaluzja, Hiszpania, taniec, muzyka, śpiew, *duende*, Romowie, Cyganie, *Gitanos*, Silverio Franconetti, Federico Garcia Lorca, Carmen Amaya, kultura hiszpańska, *palos flamenco*, etnocentryzm, fantazmat, *la ley gitana*

SUMMARY

Characteristic features of a traditional dance are its connections with a way and a place of living led by a given group, with a values system, with economical situation, with cultural norms and beliefs. These elements constitute a traditional dance and at the same time, they become indicators of its survival and transfer through next generations. If the context of a dance performance or legal or economical situation of a group changes, the dance disappears or undergoes changes as well. In its history, flamenco also faced periods while leaving the context which it was created in – lost its genuineness. Coming back to its roots made by flamenco's creators let it survive and has changed the meaning assigned to this art.

Traditional dance plays many functions. The most important ones are magical and social ones. Its main task is to provide prosperity to its individuals and the community – magical function; integrating and setting norms in a given group – social function. Other functions are recreational and ludic. Flamenco fulfilled and fulfils above functions but it also provides means of subsistence to its creators. This specific function can be called commercial one but it has been connected with flamenco since its beginnings. The visible elasticity of flamenco in adjusting to changing social and civilisation conditions and simultaneously staying in connection with own roots may have its source in a tight bound with everyday life. It is not typical for traditional culture but at the same time it testifies its potential. Probably exactly this has allowed the culture to survive in a discriminating surrounding for three hundred years.

Keywords: flamenco, *flamenco nuevo*, Adnalucia, Spain, dance, music, singing, *duende*, the Romani people, Gypsies, *Gitanos*, Silverio Franconetti, Federico Garcia Lorca, Carmen Amaya, Spanish culture, *palos flamenco*, ethnocentrism, phantasm, *la ley gitana*

Muzyka i taniec na dworze indyjskiego władcy Serfodźiego II¹

Music and Dance in the Court of Indian Ruler Serfoji II

NATALIA ŻAKOWSKA

Uniwersytet Warszawski
e-mail: natalia_zakowska@wp.pl

STRESZCZENIE

Król Serfodźi II wywodził się z dynastii marackich i sprawował rządy na południu Indii w latach 1798–1832. Czasy panowania władcy przypadły więc na rządy Brytyjskiej Kompanii Wschodnioindyjskiej w Indiach, co jednak nie okazało się dla króla przeszkodą, aby z miasta Tańdźawur, które obrał za swoją główną siedzibę, uczynić kolebkę nauki i sztuki. Serfodźi II nie tylko kultywował dotychczasowe tradycje, ale zapoczątkował również nowe trendy w wielu gałęziach sztuki, szczególnie zaś w ulubionych dziedzinach, czyli tańcu i muzyce. Mecenat królewski umożliwiał funkcjonowanie zespołów muzycznych i tanecznych, przede wszystkim jednak zapewniał artystom odpowiednie warunki do tworzenia i doskonalenia praktyki muzycznej czy tanecznej. Król finansował koncerty, fundował nagrody i stwarzał zaplecze materialne twórcom i ich rodzinom. Wzbogacił także zbiory biblioteki Saraswati Mahal w Tańdźawurze, które stanowią nieocenione źródło informacji, chociaż wciąż jeszcze nie są w pełni opracowane.

Słowa kluczowe: taniec indyjski, Marathowie, Serfodźi II, Tańdźawur, nirupana, bhāratānatjām, Indie Południowe, Tamilnadu, biblioteka Saraswati Mahal, muzyka karnatyjska, Brytyjska Kompania Wschodnioindyjska

---

¹ Na ziemiach tamilskich władca Serfodźi (maracki *Sarphōji*) jest znany jako Sarabodźi II (j. ta. *Iranṭām Carapōji*). Panował w latach 1798–1832, czyli do swojej śmierci. N. Ettirāj, *Tañcai māmanṇar Carapōji*, Chennai 2003, s. 7. Więcej o tym władcy i kulturze tanecznej jego czasów w artykule: N. Żakowska, *Rozwój sztuk tanecznych i muzycznych w południowych Indiach na przełomie XVIII i XIX wieku*, „Studia Choreologica”, 2017, vol. 18, s. 137–150.

SUMMARY

The king Serfoji II came from the Maratha dynasty and ruled in South India between 1798 and 1832. The time of his reign fell on the time of the British East India Company. However, it did not distract the king from making Thanjavur, which earlier had been chosen as a main seat, the cradle of science and art. Serfoji II not only cultivated traditions but he also initiated new trends in many branches of art, especially in his favourite fields such as dance and music. The royal patronage enabled dance and music ensembles to work, but first of all it provided the artists with suitable conditions to create and develop music and dance practice. The king financed concerts, funded prizes and created financial facility for artist and their families. He also enriched the collection of the Sarasvati Mahal Library in Thanjavur, which although not yet studied, represents a priceless source of information.

Keywords: Indian dance, the Maratha, Serfoji II, Tanjavur, nirupana, bharatanatyam, South India, Tamil Nadu, the Sarasvati Mahal Libray, carnatic music, the British East India Company

Katalog Bibliografia zagadnień tańca 1967–2017
Wybrane obszary – raport

The Catalogue Bibliography of Dance Issues 1967–2017
Chosen Areas – the Report

ALEKSANDRA KLEINROK

aleksandra.kleinrok@gmail.com

ZUZANNA KUPIDURA

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa; Akademia Muzyczna w Krakowie
e-mail: kupidura.zuzanna@gmail.com

HANNA RASZEWSKA-KURSA

Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa
e-mail: hanna.raszewska@gmail.com

STRESZCZENIE

Projekt badawczy *Bibliografia zagadnień tańca 1967–2017. Wybrane obszary* realizowany był w ramach programu „Muzyczne białe plamy” Instytutu Muzyki i Tańca. Artykuł szczegółowo omawia proces badawczy oraz efekt pracy trzyosobowego zespołu w składzie: dr Aleksandra Kleinrok, mgr Zuzanna Kupidura, mgr Hanna Raszewska-Kursa. Katalog, który powstał w wyniku wspólnej pracy badaczek, kontynuuje pracę Ireny Ostrowskiej i prof. dr. hab. Roderyka Langego, których wysiłkiem w latach 1959–1969 ukazało się sześć tomów *Bibliografii zagadnień sztuki tanecznej z lat... za lata – sumarycznie – 1945–1966*. Katalog zawiera adresy polskojęzycznych książek i artykułów oraz – w ograniczonym zakresie – niepublikowanych prac powstałych na polskich uczelniach w latach 1967–2017. Celem projektu, co podkreślane jest w pierwszej części artykułu, było stworzenie i upublicznienie katalogu ułatwiającego wyszukiwanie opracowań i wspomagającego prace badawcze w zakresie tańca i choreografii. W dalszej części artykułu autorki omawiają zadania, które złożyły się na realizację projektu: opracowanie systemu pracy, ustalenie źródeł pozyskania materiału i realizacja prac kwerendowych, opracowanie struktury katalogu, opracowanie koncepcji formy udostępnienia katalogu. Opisane zostają także metody zastosowane podczas przeprowadzonych badań. W podsumowaniu zamieszczono

wnioski o charakterze bibliograficznym i pozabibliograficznym. Autorki, opisując proces badawczy, pragnęły podkreślić szeroką skalę wyzwań – od organizacyjnych po czysto teoretyczne – z którymi musiały zmierzyć się podczas pracy nad katalogiem. Prezentując wyniki, wskazują jednocześnie na zaskakująco dużą ilość materiału, który w efekcie zawiera *Bibliografia...* oraz na przewidywane możliwości jej zastosowania.

Słowa kluczowe: taniec, bibliografia, katalog, choreologia

SUMMARY

The research project *Bibliography of dance issues 1967-2017. Chosen areas* was realised in the frame of “Blank Pages of Music Project” by Institute of Music and Dance. The article explains in details the research project and the results of work done by three female researchers: Aleksandra Kleionrok PhD, Zuzanna Kupidura MA and Hanna Raszevska-Kursa MA. The catalogue as the outcome of common work is a continuation of Irena Ostrowska and Roderyk Lange PhD work who realised six volumes of *Bibliography of dance issues from...* – in total – 1945–1966. The catalogue includes the addresses of books and articles in Polish and – in limited range – unpublished works written in Polish universities between 1967–2017. The aim of the project, which is underlined in the first part of the article, is to create a catalogue and make it public which would help to find proper compilation and support dance and choreographic studies. In the further part of the article, the authors describe the stages of their work: formulation of a work system, finding the sources of material and realisation of query work, formulation the catalogue structure, formulation the concept of accessibility. The methods used during research are also described. Bibliographical and other conclusions are placed in the summary. Describing the research process, the authors desire to emphasise a broad scope of challenges – from the ones considering organisation issue up to theoretical. Presenting the results they also point to amazingly huge amount of material which *The Bibliography* contains as well as to the possible ways of using it.

Keywords: dance, bibliography, catalogue, choreology